

Det er naturligt, at der på kort sigt kan være forskel på udviklingen i landene, men over lidt længere tid vil forskellene udjævne sig.

De forhold, der har udløst de stærkt stigende priser, er globalt betingede. Som velfærdsministeren kort var inde på, spiller flere faktorer ind. De øgede indkomster i de folkerige lande i Fjernøsten, Kina og Indien, har ført til stor efterspørgsel og import af bl.a. mælkeprodukter og kød. Derudover har olieprisstigningerne ført til øget dyrkning af energiafgrøder og derved begrænset arealet til foder og brødkorn. Tørke i vigtige eksportlande som Australien og New Zealand har desuden medført dårlig høst flere år i træk.

De stigende priser har også givet anledning til spekulation. I pressen har der været eksempler på, at mellemhandlere holder lagre tilbage, ligesom der har været øget handel med fødevarer på børserne. Det kan i sig selv påvirke prisudviklingen.

Udsigterne for de internationale fødevarerpriser er usikre. Flere eksperter, bl.a. fra FN, forventer en større høst i 2008, og disse udsigter har ført til, at hvedepriserne allerede er begyndt at falde på de internationale børser.

I modsat retning trækker bl.a., at flere lande, som traditionelt har været eksportører, har indført eksportrestriktioner på fødevarer; det gælder bl.a. Argentina.

På FN's fødevarer- og landbrugsorganisation FAO's topmøde i Rom fra den 3.-5. juni, hvor fødevarerministeren deltog, vedtog man en deklARATION med henblik på at løse problemerne om bl.a. fødevarerforsyning og fødevarerpriser. Deklarationen indeholder bl.a. en opfordring om en hurtig og succesfuld gennemførelse af Doharunden samt minimering af eksportforbud og eksportbegrænsninger på fødevarer.

Handelen med fødevarer er international. Danmark har en betydelig produktion af fødevarer og eksporterer til mange lande. Samtidig spiller importerede fødevarer også en stor rolle i vores forbrug. Det er altså ikke kun råvarer, der eksporteres til Danmark, supermarkederne importerer færdige fødevarerprodukter og udenlandske specialiteter, som er i direkte konkurrence med danske fødevarer. De internationale prisbevægelser påvirker dermed prisudviklingen på det danske marked direkte.

De internationale prisstigninger påvirker udviklingen i landene forskelligt; f.eks. efterspørger forbrugerne forskellige produkter. Danskere

har et stort forbrug af varer som rugbrød og fast gul ost. Det er produkter, der kun har en lille udbredelse i nabolandene.

Økologiske varer spiller også en stor rolle i Danmark, navnlig på mælkeområdet. Vi danskerne stiller også andre krav til vores fødevarer. Eksempelvis kræver danske supermarkeder, at brød skal produceres af korn, der ikke har været behandlet med f.eks. stråforkorter. Dette krav gælder ikke i andre lande. Sådanne forskelle i forbrugernes præferencer og handelsmønstre kan medføre, at prisudviklingen bliver forskellig landene imellem.

Det er konkurrencen i dagligvarehandelen, som skal sikre, at forbrugerpriserne ikke bliver højere, end råvarepriser og øvrige omkostninger gør rimeligt. En effektiv konkurrence mellem supermarkederne indebærer, at den enkelte detailkæde på længere sigt ikke kan hæve sine priser mere, end hvad ændringerne i indkøbspriserne betinger. Det vil føre til, at forbrugerne skifter til konkurrenterne og detailkæden taber markedsandele. Når der opstår turbulens på et område som fødevarerområdet, skaber det usikkerhed om prisudviklingen, og de handlende vil forsøge at regulere deres priser, så de tager højde for den fremtidige udvikling. Men hvis visse forventninger ikke indfries, udløser det behov for jævnlige prisreguleringer. Det betyder, at konkurrenceforholdene må vurderes over en lidt længere periode, når markedet har haft mulighed for at tilpasse sig og finde en balance.

Regeringen har derfor ikke konkrete planer om initiativer på området, men vil afvente udviklingen.

Kl. 18:13

Så vil jeg gerne sige, at Konkurrencestyrelsen følger prisudviklingen tæt. Således har Konkurrencestyrelsen iværksat en nærmere undersøgelse af fødevarerpriserne. Styrelsens undersøgelser fokuserer på de områder, hvor priserne er steget mest, dvs. brød og kornprodukter samt mælkeprodukter. Resultatet af styrelsens arbejde forventes at foreligge efter sommerferien.

Styrelsen har endvidere oplyst, at den løbende er i kontakt med konkurrencemyndighederne i andre lande om udviklingen.

På den baggrund finder jeg, at der i øjeblikket ikke er behov for yderligere initiativer for at sikre, at prisstigningerne i detailhandelen ikke bliver større, end prisstigningerne på råvarer gør rimeligt.